

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – З ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ірина ОНИЩУК

кандидат педагогічних наук

Вчитися ніколи не пізно, а навчати ніколи не рано. Так можна продовжити відоме народне прислів'я, що і зробили науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики дошкільної освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, які у співпраці з науковцями

Інституту обдарованої дитини НАПН України провели науково-методичний семінар "Розвиток мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку: сучасні підходи". Крім педагогів і науковців-фахівців дошкільної освіти, матеріали семінару були цікавими та корисними нинішнім і завтрашнім працівникам дошкільних навчальних закладів, зокрема студентам IV – V курсів педагогічного факультету нашого навчального закладу.

Робота семінару розпочалася зі вступного слова кандидата педагогічних наук, завідувача кафедри теорії та методики дошкільної освіти, доцента Тетяни Фасолько, яка підkreслила особливості й актуальність обраної тематики і зазначила важливість співпраці навчального закладу з науковцями Інституту обдарованої дитини для забезпечення ефективності науково-методичної складової підготовки фахівців у

го фахово-теоретичного заходу. Зокрема, кандидат педагогічних наук, доцент Ірина Онищук дала характеристику мовленнєвій діяльності як засобу самовираження дитячої особистості. Кандидат педагогічних наук, декан педагогічного факультету, доцент Людмила Бровчинська зробила аналіз сучасної нормативно-правової бази процесу формування мовленнєвої компетентності дошкільників. На особливостях розвитку мовлення дітей дошкільного віку у процесі їх ознайомлення з природою зробив акцент кандидат біологічних наук, доцент Михайло Майхрук. Кандидат педагогічних наук Вікторія Легін охарактеризувала формуван-

"Розвивальне читання". Представлення методики набрало форми творчого майстер-класу з постійним зміщенням смислового акценту з теоретико-методологічної площини в практично-методичну і навпаки на основі продуманого використання мультимедійного супроводу. Викладачі та студенти академії, педагоги ДНЗ переконалися в ефективності, а отже, і в необхідності застосування методики Людмили Шелестової. Таке переважання змінилося після ознайомлення з літературним забезпеченням методики – своєрідним дидактичним "семикнижкам", що є творчим науковим доробком київського фахівця як автора і як редактора семи

та 6-го років життя. Зміст і завдання першої частини методики конкретизується в конспектах занять, основна мета яких – дати предметний методичний інструментарій для навчання читання дітей дошкільного віку. До книг включені матеріали, підготовлені кількома десятками авторів-практиків системи дошкільної освіти. Іх загальну редакцію здійснила автор даної методики.

Третя, заключна, частина методичної тріади складається з двох книг: "Розвивальне читання для дошкільнят: планування роботи, рекомендації" і "Розвивальне читання для дошкільнят: конспекти занять, дидактичні ігри". Зміст двох попередніх частин тріади не просто синтезується, а набуває науково-теоретичного контексту, піднімається від рівня конкретної методики на рівень наукової методології, водночас не відриваючись від методики, зберігаючи зв'язок із конкретикою. Матеріал цих книг адресується безпосередньо педагогу, вихователю з метою допомогти їм реалізувати дидактичне багатство перших двох частин в роботі з дошкільниками. З огляду на це варто говорити більше про синергетичний, аніж про синтетичний характер авторської методики Людмили Шелестової, бо третя частина її методичної тріади не просто синтезує перші дві, а містить нові елементи, які наповнюють вихідні положення додатковим змістом – положеннями і рекомендаціями щодо організації та керівництва розвивальним читанням дошкільнят.

ня мовленнєвої компетентності дошкільників у процесі навчання передає літературних творів. Досвідчені фахівці дошкільної освіти Ольга Яловська та Ольга Бочелюк привернули увагу учасників семінару до практичних проблем розвитку мовленнєвої компетенції дошкільників і до специфіки організації розвивального середовища для її формування. Важливі питання розробляли молоді науковці кафедри теорії та методики дошкільної освіти Наталія Андріюк (мовленнєва компетентність дошкільника в організованій і самостійній діяльності) та Юлія Тимош (завдання, методи і прийоми розвитку мови дітей дошкільного віку), а також їх колега з кафедри педагогіки вищої школи Оксана Швець (робота вихователя по забезпечення ефективності мовленнєвих занять).

Яскравим моментом ізмістовим ядром науково-методичного семінару став виступ кандидата педагогічних наук, провідного наукового співробітника Інституту обдарованої дитини НАПН України Людмили Шелестової, яка презентувала авторську методику

книг з питань розвивального читання дітей дошкільного віку.

За своїм змістом і алгоритмом викладу дидактичного матеріалу літературна база методики (звідси і сама методика Людмили Шелестової) структурована як методична тріада, яка відрізняється від класичної тим, що перша і друга її частини (в класичній тріаді – теза й антитеза) не суперечать одна одній, а друга доповнює і конкретизує першу. Третя частина виступає як синтез змістового наповнення перших двох.

Перша частина тріади складається з двох книг: "Вчимося читати-1" і "Вчимося читати-2", які заформовані в робочими зошитами з навчання дітей читання відповідно 4–6 і 6–7 років. Матеріал обох зошитів дає змогу без перевантаження навчати дошкільнят читати та сприяє розвитку їхнього інтелекту, мовлення, дрібної моторики, уявлення про навколошній світ, збільшення словникового запасу. У першій книзі це зроблено за допомогою безпосередньому ознайомленню з літерами і звуками через візуальні засоби, а в другій – за допомогою вербалного долучення дошкільника до зовнішнього світу, до соціального та природного оточення.

У другій частині тріади Людмили Шелестової – три книги "Розвивальне читання дошкільнят" – відповідно 4-го, 5-го

Науково-методичний семінар підтверджив, наскільки важливим і необхідним є формування та функціонування організаційно-методичної тріади "дошкільний навчальний заклад – вищий заклад педагогічної освіти – наукова академічна інституція" з метою забезпечення єдності ефективності наукового пошуку і навчально-виховної роботи.

ІСТОРІЯ КРЕМЕНЯ – В МАЛЮНКАХ ДІТЕЙ

За сприяння Тернопільської обласної ради, управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації, кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, Кременецько-

було проведено I Дитячий пленер під назвою «Я малюю історію свого міста», приурочений до Дня Прапора України. Його учасниками мали право бути діти віком від 5 до 15 років, які попередньо зробили заявку. Приємно відмітити, що, крім місцевих

дітів працювали на території Меморіалу загиблих героїв. Кожен з них на свій смак зображував архітектурні пам'ятки нашого

древнього міста у техніці акварелі.

Мольбертами для робіт забезпечила кафедра методики викладання мистецьких дисциплін нашої академії, а всім необхідним приладдям – ГО «Кременецька екологічна ліга».

Основним мистецьким об'єктом стали руїни Замкової гори, будинки-близнюки, Собор Преображення Господнього та Миколаївський собор.

Члени кафедри методики викладання мистецьких дисциплін спостерігали за ходом

виконання робіт, здійснювали необхідний інструктаж. По закінченню пленера кременецький міський голова Олексій Ковальчук подякував усім учасникам і вручив їм відповідні грамоти.

Пленер показав хороший старт. Участники й організатори висловили бажання зробити його традиційним і залучати до нього все більше молодих талантів.

юніх художників, на пленер прибула дитяча делегація зі Зборівщини на чолі з випускницею нашого ВНЗ Ольгою Міщук.